

Koroško zgodovinsko društvo Carinthian Historical Society, Ravne na Koroškem

Program zborovanja/Conference Programme Updated 01.09.16

38. zborovanje ZZDS – 38th HAS Historical Association of Slovenia Assembly. Zgodovina izobraževanja - "History of Education - Slovenia" Ravne na Koroškem, 28. - 30.9.2016

http://zzds.si/ e-mail: 38zzds2016@gmail.com

Zborovanje bo potekalo v novih prostorih Srednje šole Ravne, Na Gradu 4a, 2390 Ravne na Koroškem in bližnje Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika na Ravnah. - The assembly will be held on the premises of the new school building Srednja šola Ravne (High School Ravne), Na Gradu 4a, 2390 Ravne na Koroškem, Slovenia http://www.srednjasolaravne.si/ and of the nearby central library Osrednja koroška knjižnica dr. Franca Sušnika (The Dr. Franc Sušnik Central Carinthian Library) in Ravne na Koroškem http://www.rav.sik.si/en/about-us/history-of-the-library

Druge informacije / http://zzds.si/files/2015/12/38 Zborovanje ZZDS povabilo.pdf
Other information / http://zzds.si/files/2015/12/38 Assembly ZZDS call for papers.pdf

Sreda, 28. september / Wednesday, September 28th, 2016

9.00-9.30 Uvod. Pozdravi / Introduction. Greetings

1.0 A Plenarno zasedanje / Plenary session

9.30-10.40 Uvodna referata / Key speakers

10.40-10.50 odmor / break

2. A-B-C Paralelna zasedanja / Parallel sessions 10.50-12.20

12.20-12.30 odmor / break

3. A-B-C Paralelna zasedanja / Parallel sessions 12.30-14.00

 $14.00-15.30\ kosilo\ /\ lunch$

4. A-B-C Paralelna zasedanja / Parallel sessions 15.30 - 17.00

17.00-17.15 odmor / break

5. A-B-C Paralelna zasedanja / Parallel sessions 17.15-18.45

19.00 Občni zbor ZZDS / Biennial general meeting of HAS

 $20.00\ kulturni\ program/sprejem/nagrada\ KLIO\ /\ cultural\ event/welcome\ reception/KLIO\ award$

Četrtek, 29. september / Thursday, September 29th, 2016

6. A-B-C Paralelna zasedanja / Parallel sessions 9.00-10.30

10.30-10.45 odmor / break

7. A-B-C Paralelna zasedanja / Parallel sessions 10.45 do 12.15

12.15-12.30 odmor / break

8. A-B-C Paralelna zasedanja / Parallel sessions 12.30-14.00

14.00-15.00 kosilo / lunch

15.00-18.30 ekskurzija /excursion

19.00 večerja/sprejem/kulturni program / dinner/reception/cultural event

Petek, 30. september / Friday, September 30th, 2016

9. A-B-C Paralelna zasedanja / Parallel sessions 9.00-10.30

10.30-10.45 odmor / break

10. A-B-C Paralelna zasedanja / Parallel sessions 10.45 do 12.15

11. Zaključno plenarno zasedanje in diskusija / Closing plenary session & disscusion 12.15 – 14.00

14.00 -15.00 kosilo / lunch

15.00 konec zborovanja / end of the conference

Parallel Panels - location: Panel A - velika predavalnica / main hall Srednja šola Ravne – A;

Panel B - Knjižnica / Library - B; Panel C - mednarodni pogledi / international views & Slovenija - Knjižnica / Library - C.

Koroško zgodovinsko društvo Carinthian Historical Society, Ravne na Koroškem

Program zborovanja/Conference Programme Updated 01.09.16

PROGRAM / PROGRAMME

Sreda, 28. september / Wednesday, September 28th, 2016

9.00-9.30 Uvod. Pozdravi / Introduction. Greetings

1.0 A Plenarno zasedanje / Plenary session

9.30-10.40 Uvodna referata / key speakers

Peter Vodopivec: ŠOLA IN ŠOLSTVO – OSREDNJI USTANOVI SLOVENSKEGA NARODNEGA OBLIKOVANJA

Karla Oder: IZOBRAŽEVANJE OD USTNEGA IZROČILA DO VISOKE ŠOLE NA KOROŠKEM

10.40-10.50 odmor / break

2. A-B-C Paralelna zasedanja / Parallel sessions 10.50-12.20

Panel A – zasedanja & okrogli mizi: velika predavalnica / main hall Srednja šola Ravne - A;

Panel B – zasedanja: Knjižnica /Library - B;

Panel C - mednarodni pogledi / international views & Slovenija – Knjižnica/Library - C.

Panel 2. A - jezik in šolstvo na Koroškem / Language and education in Carinthia

Teodor Domej: VPRAŠANJE UČNEGA JEZIKA NA KOROŠKEM (BISTRICA NA ZILJI PO UVELJAVITVI DRŽAVNEGA

ŠOLSKEGA ZAKONA 1869)

Werner Drobesch: THE »DEUTSCHE SCHULVEREIN« IN CARINTHIA 1880 – 1914

Avguštin Malle: SOCIALISTIČNA STRANKA AVSTRIJE O ŠOLSTVU ZA KOROŠKE SLOVENCE 1945-1958

Panel 2. B. - od ideoloških sprememb do filma pri pouku / From idelogical transformation to film education

Matija Zorn, Matjaž Geršič: IDEOLOŠKE IN VSEBINSKE SPREMEMBE PRI POUKU DRUŽBE V OSNOVNI ŠOLI

Borut Zidar: TRANSFORMACIJA PSIHOLOŠKEGA PROFILA UČITELJA ZGODOVINE V SR SLOVENIJI IN NEMŠKI

DEMOKRATIČNI REPUBLIKI

Špela Frantar: FILMSKA VZGOJA PRI POUKU ZGODOVINE

Panel 2. C – študentje v Zagrebu, Gorici in na Reki / Students in Zagreb, Gorizia and Rijeka

Mislav Gregl: STUDENTS FROM DUCHY OF KRAIN AT REGIA SCIENTIARUM ACADEMIA IN ZAGREB IN EARLY 19TH CENTURY

Andrea Dessardo: THE GROTESQUE DISCUSSION ABOUT THE DESTINY OF SLOVENIAN GYMNASIUM OF GORIZIA, 1919-1922. HOW TO EXPEL SLOVENIAN CULTURE FROM THE CITIES.

Vanni D'Alessio: SCHOOLING ITALIANS IN RIJEKA AND SLOVENES IN TRIESTE. INTEGRATION, ASSIMILATION, AND ETHNIC RESISTANCE OF MINORITIES IN THE COLD WAR EXPERIENCE AND BEYOND

12.20-12.30 odmor / break

3. A-B-C Paralelna zasedanja / Parallel sessions 12.30-14.00

Panel 3. A – izobraževanje in antika / Education and antiquity

Alenka Cedilnik: PLUTARH O VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

Milan Lovenjak: GAJ MARCIJ KELER, UČITELJ IZ FLAVIJSKEGA MUNICIPIJA NEVIODUNUM (DRNOVO PRI

KRŠKEM) – PRISPEVEK K ŠOLSTVU V ANTIKI

Matej Hriberšek: DR. JOSIP TOMINŠEK KOT ZAGOVORNIK KLASIČNO-HUMANISTIČNE IZOBRAZBE

Panel 3. B - vojne, vojaško šolstvo in tekmovanja / Wars, military education and competitions

Vilma Brodnik: POUK ZGODOVINE O VOJNAH SKOZI OČI OTROK

Zvezdan Marković: BILI SO PODMLADEK ARMADE »SLAVNE« - VOJAŠKI ŠOLSKI SISTEM SFR JUGOSLAVIJE

Bernarda Gaber, Elissa Tawitian: TEKMOVANJE UČENCEV IN TEKMOVANJE SREDNJEŠOLCEV IZ ZNANJA ZGODOVINE

Koroško zgodovinsko društvo Carinthian Historical Society, Ravne na Koroškem

Program zborovanja/Conference Programme Updated 01.09.16

Panel 3. C – school reforms, history of grading, students

Thomas Wiedenhorn: SCHOOL REFORMS IN THE PRE-MODERN PERIOD FROM THE PERSPECTIVE OF JUSTICE AND DISCOURSE ANALYSIS ON THE IMPLEMENTATION OF THE "TEUTSCHE SCHULE" IN WÜRTTEMBERG

Bernhard Hemetsberger: THE HISTORY OF GRADING IN AUSTRIA AND SOME IMPLICATIONS FOR EDUCATION IN

EUROPE

Oleksandr Mikhno: PEDAGOGICAL PORTRAIT OF KYIV COLLEGE STUDENT OF THE EARLY TWENTIETH CENTURY AS REFLECTED BY BEHAVIOUR LISTS

14.00 - 15.30 kosilo /lunch

4. A-B-C Paralelna zasedanja / Parallel sessions 15.30 - 17.00

Panel 4. A - humanizem in akademije / Humanism and Academies

Ana Jenko: PETER PAVEL VERGERIJ STAREJŠI IN NJEGOV DOPRINOS K PEDAGOGIKI V OBDOBJU HUMANIZMA

Lucija Čok, Salvator Žitko: OD RENESANČNIH AKADEMIJ DO PRIMORSKE UNIVERZE Željko Oset: DOKTORSKI ŠTUDIJ NA SLOVENSKI AKADEMIJI ZNANOSTI IN UMETNOSTI

Panel 4. B – etnologija, arheologija in dediščina v izobraževanju / Ethnology, archeology and educational heritage

Marjetka Balkovec Debevec: UČITELJI IN ETNOLOŠKA DEDIŠČINA. IZBRANI PRIMERI DELOVANJA UČITELJEV V

BELI KRAJINI

Verena Vidrih Perko: KATERA ZNANJA DAJE ARHEOLOGIJA IN KOMU SO POTREBNA

Marjeta Keršič Svetel: OD PEDAGOŠKE MISLI PROF. FRANA OROŽNA DO SODOBNE INTERPRETACIJE DEDIŠČINE

Panel 4. C - žensko šolstvo in učiteljska čustva / Women education and teachers emotions

Dinko Župan: A COMPARATIVE APPROACH TO EDUCATION OF WOMEN IN FRANCE, ENGLAND AND AUSTRO-HUNGARIAN MONARCHY IN THE SECOND HALF OF THE 19TH CENTURY

Rosemarie Godel-Gaßner: FROM AN ASSISTANT TO EQUAL COLLEAGUE. THE PROFESSIONALIZATION PROCESS OF THE TEACHING PROFESSION FOR FEMALE TEACHERS IN BADEN AND WÜRTTEMBERG

Aleksandra Đurić: APPRAISAL AND PUNISMENT IN 19 AND 21 CENTURY: TEACHERS EMOTIONAL REACTION AND PERCEPTION ON STATE EVALUATION OF THEIR WORK

17.00-17.15 odmor / break

5. A-B-C Paralelna zasedanja / Parallel sessions 17.15-18.45

Panel 5. A – pismenost in kulturna podoba podeželja / Literacy and cultural image of countryside

Robert Devetak: VPLIVI OSNOVNOŠOLSKIH IZOBRAŽEVALNIH USTANOV NA KULTURNO IN GOSPODARSKO

PODOBO PODEŽELJA V DRUGI POLOVICI 19. STOLETJA : PRIMER SODNEGA OKRAJA KANAL **Tanja Gomiršek:** PISMENOST KMEČKEGA PREBIVALSTVA GORIŠKIH BRD V 19. STOLETJU **Miha Štampah:** RAZVOJ PISMENOSTI V PREKMURJU IN PORABJU V OBDOBJU DUALIZMA

 $Panel \ 5. \ B-razvoj \ gimnazij \ Gorica-Trst-Ravne \ na \ Koroškem \ / \ Development \ of \ grammar \ schools \ in \ Gorizia, \ Trieste \ and \ Ravne \ na \ Koroškem$

Matic Batič: LITERARNI KANON V AVSTRIJSKI GIMNAZIJI PRED 1. SVETOVNO VOJNO NA PRIMERU DRŽAVNE GIMNAZIJE V GORICI

Lidia Rupel: SREDNJEŠOLSKO IZOBRAŽEVANJE TRŽAŠKIH SLOVENCEV ZA ČASA AVSTRO-OGRSKE IN USTANOVITEV SLOVENSKE GIMNAZIJE V TRSTU LETA 1945

Matjaž Burjak: RAZVOJ GIMNAZIJE RAVNE NA KOROŠKEM

Panel 5. C – o slovenskih pedagogih drugod / About Slovenian pedagogues abroad

Miroslava Slezáková: FRANC MOČNÍK, MARTIN ČULEN AND HIS MATHEMATIC TEXTBOOKS. SLOVENSKÁ PEDAGOGICKÁ SPOLOČNOSŤ

Maja Nikolova: THE FLOW OF IDEAS WHAT ARE THE SLOVENIAN TEACHERS WROTE IN THE JOURNAL TEACHER IN THE PERIOD BETWEEN THE TWO WARS?

Carinthian Historical Society, Ravne na Koroškem

Program zborovanja/Conference Programme Updated 01.09.16

Ljiljana Stankov: DR. MATIJA AMBROŽIČ'S ACTIVITY IN THE FIELD OF CHILD WELFARE IN THE KINGDOM (SCS) OF YUGOSLAVIA

19.00 Občni zbor ZZDS / Biennial general meeting of HAS

20.00 Kulturni program/sprejem / Cultural event. Welcome reception

Četrtek, 29. september / Thursday, September 29th, 2016

6. A-B-C Paralelna zasedanja / Parallel sessions 9.00-10.30

Panel 6. A – vprašanja poučevanja zgodovine / Views on teaching history in schools

Vincenc Filipčič, Vojko Kunaver: SODOBNI UČBENIKI IN POSODOBLJENI UČNI NAČRTI ZA ZGODOVINO 20.

STOLETJA V OSNOVNI ŠOLI.

Jelka Miranda Razpotnik: UČBENIKI ZA ZGODOVINO: NJIHOV POMEN IN KVALITETA Dragica Babič: NOVI METODOLOŠKI PRISTOPI PRI POUČEVANJU IN UČENJU ZGODOVINE

Panel 6. B – izobraževanje »posebnih« otrok / education of »special« children

Bogdan Kolar: PRISPEVEK CERKVENIH USTANOV PRI IZOBRAŽEVANJU OTROK S TEŽAVAMI NA ZAČETKU 20.

STOLETJA

Ksenija Domiter Protner: VIDIKI, MEJNIKI IN ZNAČILNOSTI V ODNOSU DO NADARJENIH UČENCEV V

SLOVENSKIH ŠOLAH V 20. STOLETJU

Gita Mateja De Laat: IZOBRAŽEVANJE NA DOMU NEKOČ IN DANES

Panel 6. C – usmeritve šolstva / Orientation of education

Irena Stonkuvienė: THE ROLE OF SCHOOL IN RAISING OF THE "NEW MAN": THE CASE OF LITHUANIAN SSR

Ewa Jurczyk-Romanowska: EVOLUTION OF THE EDUCATION SYSTEM IN POLAND AFTER 1989 **Georg Götz:** HOW DO OUT-OF-AREA TEACHERS IN GERMAN SECONDARY SCHOOLS DEAL

WITH THE FRENCH REVOLUTION AND WITH NATIONAL SOCIALISM?

10.30-10.45 odmor/ break

7. A-C Paralelna zasedanja / Parallel sessions 10.45 do 12.15

Panel 7. A – vprašanja poučevanja zgodovine / Views on teaching history in schools

Okrogla miza o učbenikih (vodi Stane Berzelak)

Uvod/Introduction:

Bojan Balkovec: ANKETA O UČBENIKIH ZA POUK ZGODOVINE

Panel 7. C – od muzejske pedagogike do vseživljenjskega učenja / from museum pedagogy to informal education and lifelong learning

Merja Paksuniemi, Josué Llul Peñalba: PRACTICAL MUSEUM PEDAGOGY FOR ELEMENTARY SCHOOL PUPILS

Vlasta Švoger: ON THE ROLE OF INFORMAL EDUCATION IN 19TH CENTURY CROATIA

Aleksandra Marcinkiewicz-Wilk, Ewa Jurczyk-Romanowska: THE DEVELOPMENT OF THE IDEA OF LIFELONG LEARNING

Adnan Tufekčić: HISTORICAL-PEDAGOGICAL OVERVIEW OF THE DEVELOPMENT OF SCHOOL SYSTEM AND EDUCATION IN THE SREBRENIK AREA IN NORTH-EAST BOSNIA

12.15-12.30 odmor / break

8. A-C Paralelna zasedanja / Parallel sessions 12.30-14.00

Panel 8. A – vprašanja poučevanja zgodovine / Views on teaching history in schools: preverjanje

Stane Berzelak: NAJ NAM MUZE POMAGAJO USMERJATI POUK ZGODOVINE Okrogla miza o učnih načrtih in preverjanju pri pouku zgodovine (vodi Bojan Balkovec)

Uvod/Introduction:

Bojan Balkovec: ANKETA O ZUNANJIH PREVERJANJIH

Panel 8. C – od vajeništva do pedagoških polemik / from apprenticeships to pedagogical controversy

Koroško zgodovinsko društvo Carinthian Historical Society, Ravne na Koroškem

Program zborovanja/Conference Programme Updated 01.09.16

Aleksander Žižek: VAJENIŠTVO – VSTOPNICA V SVET CEHOVSKE OBRTI Marija Počivavšek: TRGOVSKO STROKOVNO ŠOLSTVO V SLOVENIJI

Edvard Protner: ANTON OSTERC IN PEDAGOŠKE POLEMIKE MED OBEMA VOJNAMA

14.00 -15.00 kosilo / lunch

15.00-18.30 ekskurzija /excursion

19.00 večerja/sprejem/kulturni program / dinner/reception/cultural event

Petek, 30. september / Friday, September 30th, 2016

9. A –B-C Paralelna zasedanja / Parallel sessions 9.00-10.30

Panel 9. A – šolska berila in književnost / School readers and literature

Karin Almasy: »ZAPOLNITI VRZEL Z DOBRIMI PREVODI...« PREVAJALSKA KULTURA V SLOVENSKIH ŠOLSKIH

BERILIH (1848–1918)

Irena Samide: DOMOVINSKA VZGOJA PRI GIMNAZIJSKEM POUKU KNJIŽEVNOSTI NA SLOVENSKEM V ČASU

AVSTRO-OGRSKE (OD 1867 DO 1918)

Milena Mileva Blažić: MOTIV ŠOLE V REVIJI CICIBAN (1945-2015)

Panel 9. B – vera in izobraževanje / Religion and education **Renato Podbersič:** IZOBRAŽEVANJE JUDOV V GORICI

Gašper Mithans: VERSKA PREVZGOJA KONVERTITOV, KI SO PRESTOPILI (NAZAJ) V RIMSKOKATOLIŠKO

CERKEV

Jure Ramšak: SOCIALISTIČNA ŠOLA IN VPRAŠANJE POLOŽAJA VERNIH UČITELJEV

Panel 9. C – šolstvo med drugo svetovno vojno in po njej / Schooling during and after WWII

Vinko Skitek: VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE V NACISTIČNI NEMČIJI NA PRIMERU MEŽIŠKE DOLINE

Milan Pahor: PARTIZANSKA ŠOLA NA TRŽAŠKEM 1943-1945

Stane Okoliš: UKROJITEV POVOJNEGA ŠOLSTVA V SLOVENIJI 1945 – 1946

10.30-10.45 odmor/break

10. A-B-C Paralelna zasedanja / Parallel sessions 10.45 do 12.15

Panel 10. A - tehniško izobraževanje in vpliv gospodarstva / Technical education and economy influence

Stanislav Južnič: MATEMATIČNO-TEHNIŠKO IZOBRAŽEVANJE AVSTRIJSKE PROVINCE JEZUITOV STARE DRUŽBE Nevenka Hacin: VPLIV SPREMENJENE VLOGE GOSPODARSTVA NA OBMOČJU ZASAVJA NA IZOBRAŽEVANJE OTROK PO KONČANI OSNOVNI ŠOLI V OBDOBJU SOCIALIZMA

Marko Ljubič: VLOGA IN POMEN INDUSTRIJSKE KOVINARSKE ŠOLE LITOSTROJ V ZGODOVINI TEHNIŠKEGA IZOBRAŽEVANJA

Panel 10. B - šolanje za morje, šport in gore / Training for the sea, sport and mountains

Nadja Terčon: SLOVENCI IN POMORSKO ŠOLSTVO: KRATEK PREGLED POMORSKEGA IZOBRAŽEVANJA SLOVENCEV

Katarina Jurjavčič: »NOVI ČASI IN NOVO MIŠLJENJE«, ŠOLANJE NA ZAVODU ZA FIZKULTURO V LJUBLJANI **Peter Mikša, Matija Zorn:** SLOVENSKA PLANINSKA IZOBRAŽEVANJE DO 2. SVETOVNE VOJNO IN POMEN ZA SLOVENSTVO

Panel 10. C - podobe učiteljev in šolstva skozi čas / The image of teachers and education through time

Branko Šuštar: SLOVENSKI UČITELJ OD MEŽNARJA, SADJARJA IN PEDAGOGA DO VOJAKA REVOLUCIJE. POGLEDI NA POKLICNE PODOBE UČITELJEV IN UČITELJIC SKOZI ČAS

POGLEDI NA POKLICNE PODOBE UCITELJEV IN UCITELJIC SKOZI CAS Gvido Stres: UČITELJI STRESI NA GORIŠKEM IN KOROŠKEM – KRONIKA DVEH UČITELJSKIH DRUŽIN

Franc Verovnik: JANKO IN MIRA GAČNIK - KOROŠKA PROSVETNO-KULTURNA DELAVCA IN DOMOLJUBA

Jure Maček: OBNOVA IN RAZVOJ ŠOLSTVA V OKRAJU SLOVENJ GRADEC V LETIH 1945–1953

Koroško zgodovinsko društvo Carinthian Historical Society, Ravne na Koroškem

Program zborovanja/Conference Programme Updated 01.09.16

Panel 11. A – različnost izobraževanja 1 / Diversity in education

Klaudija Sedar: UČITELJI V ŽUPNIJSKIH ŠOLAH V DOLNJEM PREKMURJU V 17. IN 18. STOLETJU Alenka Župančič: GOSPODIČNA CIZARA - SKRIVNI ROKOPISNI LIST LJUBLJANSKIH LICEJK Katarina Keber: EPIDEMIJA V ŠOLSKIH KLOPEH: PRIMER ŠPANSKE GRIPE LETA 1918

Helena Jaklitsch: KVALITETNO ŠOLSTVO BOLJ STVAR MENTALITETE KOT POGOJEV - Slovensko šolstvo v begunskih

taboriščih v Italiji in Avstriji po drugi svetovni vojni

Panel 11. B – različnost izobraževanja 2 / Diversity in education

Marjan Prevodnik: VLOGA, POMEN IN MOŽNOSTI SLIKE/PODOBE V UČNEM PROCESU SKOZI ZGODOVINO OD

JANA A. KOMENSKEGA DO DANES

Andrej Koren, Srečko Pungartnik, Alojz Širec: VODENJE OSNOVNIH ŠOL IN POSLOVNA SKUPNOST OSNOVNIH ŠOL

MARIBOR V OSEMDESETIH LETIH 20. STOLETJA

Blaž Torkar: IZOBRAŽEVANJE SLOVENSKIH ČASTNIKOV V SAMOSTOJNI REPUBLIKI SLOVENIJI

12. A Zaključno plenarno zasedanje in diskusija - Closing plenary session & disscusion 14.00 - 14.30 Programski odbor konference / Program Committee

14.30 -15.30 kosilo / lunch

15.30 konec zborovanja / end of the conference

Koroško zgodovinsko društvo Carinthian Historical Society, Ravne na Koroškem

Zveza zgodovinskih društev Slovenije ZZDS Historical Association of Slovenia HAS, Ljubljana